

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פג.

עין משפט נר מצוה

פא א מיי פרק יע מהל' פסולי מוקדשין הלכה ה'
פב ב מיי פ"ח מהלכות אבות הטומאה הל' ד'
פג ג מיי פ"י מהלכות ק"פ הלכה ו'
פד ד מיי פרק יע מהל' פסולי מוקדשין הלכה ט'
ט ופ"י מהלכות ק"פ הלכה ז':

רבינו הגאון

ורבה מוסף אף ר"י הגלילי (ד) דתניא ריה"ג אומר כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפרים הגשרפים ובשעירי' הגשרפין לשרוף פסוליהן אבית הבירה וליתן לא תעשה על אכילתן אמרו לו חמאת שנכנס דמה לפני ולפנים מנין אמר להן הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מכלל דאי נפיק אידי א"נ עייל דמה בשריפה ורבי יוחנן סבר דם ובשר הדא מילתא היא בעלים מלתא אחריתי היא: **מתני'** העצמות והגדין והגותר ישרפו בששה עשר חל ט"ז להיות בשבת ישרפו ב"ו לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את י"ט: **גמ'** אמר רב מרי בר אבוה א"ר יצחק העצמות קדשים ששימשו נותר ממטמאין את הידים הואיל ונעשה כסם לדבר האסור נימא מסייע לי' העצמות והגדין והגותר ישרפו לט"ז הני עצמות ה"ד אילימא דלית בהו מוח למה בשריפה נשריניהו אלא פשיטא דאית בהו מוח אי אמרת בעי שריפה אלא אי אמרת שימוש נותר לאו מילתא היא למה להו שריפה נשריניהו ונחלצה למוח דידהו ונשריפה ונשריניהו לדידהו אלא לאו שמע מינה שימוש נותר מילתא היא אמרי לא לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא וקסבר בו בכשר ואפי' בפסול אפי' בפסול ס"ד והא (ט) תנן אבל המותר בטהור והשובר בטמא אינו סופג את הארבעים לא קשיא כ"אן שהיתה לו שעת הכושר כאן היתה לו שעת הכושר ומואן תנא דשני ליה בין שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת הכושר רבי יעקב היא דתניא ועצם לא תשברו בו (י) בו בכשר ולא בפסול רבי יעקב אומר היתה לו שעת הכושר ונפסל יש בו משום שבירת העצם לא היתה לו שעת הכושר אין בו משום שבירת העצם ר"ש אומר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת העצם מיתובי יכל עצמות הקדשים אין טעוניה שריפה חוץ מעצמות הפסח מפני התקלה הני עצמות היכי דמי אילימא דלית בהו מוח למה להו שריפה אלא פשיטא דאית בהו מוח ואי סלקא דעתך שימוש נותר מילתא היא קדשים אמאי אין טעוניה שריפה אמר רב נחמן בר יצחק הכא במאי עסקינן כגון שמצאן חלוצין עצמות קדשים דאין בהן משום שבירת העצם קמי דנהוו נותר חלוציניהו ולא הוו שימוש נותר ולא בעו שריפה עצמות הפסח דיש בהן משום שבירת העצם (כ) לכתר דנהוו נותר הוא דחלוציניהו והוו להו שימוש נותר ובעו שריפה רב זביד אמר הכא במאי עסקינן כגון שמצאן

כל הענין כולו. כל פרשה זו. וכל חטאת אשר יוצא מדמה (ויקרא ו) דמוקן לה רבנן במסכת זבחים (דף פג.) בחטאת החילונה שהכניס דמה לפניו וזהו פסול שלה וקאמר רחמנא ששרף פליג ריה"ג ומוקי בחטאת הפנימית כגון פר העלם דבר של יצור אשר יוצא מדמה כמנחה אל אלה מועד לא תאכל כלש תשרף וזבזרה (י) לא אילתרין קרא דהא כתיב זבזרה (ויקרא ז) ושרף אותו על עזים וגו' אלא שאם נפסלה זיוולא וצטומאה צא הכתוב ללמך דמשרפה צבית הצירה ולא חוץ לג' מחנות כמנחה וליתן לא תעשה על אכילתה: אמרו לו חמאת החילונה שהכניס דמה לפניו מנין לך. שהיא פסולה: אמר להן. מדאמר ליה משה לאהרן הן לא הובא הא הובא צמ שריפה היא ושפיר עבד דשרפה לאתרי. ומדליף ריה"ג קדשי דורות ממחנות דאהרן אלמא ס"ל נמי דלם הובא דמה לדורות צעיא שריפה לאתרי כי חטאת דאהרן ואף על גז לפסול הדם הוא דהוי כפסולו מחמת דבר אחר וקס"ד דה"ה נמי ס"ל כפסול צעלים דלא צעיר צורה אכל רבנן דלא גמריי מיניה סברי דורות משעה לא ילפינן וזהו הוה דקאמר להו משה דלם הציאו דמה לפניו צעיא שריפה אכל לדורות צעיר אחריתא וגזי עיבור צורה נמי לא ילפינן מינה: ור' יוחנן. דלא חשיב ליה לריה"ג כהדיהו אמר לך נהי דשמעת ליה כפסול דם דלא צעיר צורה כפסול צעלים מי שמעת ליה דקאי כרבי יוחנן בן זבדוק: דם דבשר הוא מילתא היא. והוה ליה פסולו בגופו כאלו נטמא צמר עלמנו: **מתני'** העצמות. שלא יוכל לשזבן מפני שנאסרה זו שזירת העלם ונותר בהן מוח והרי הוא נותר וטעון שריפה: וכן גידין. ובגמרא (ל"ב) פריך וכליניהו: והנותר. צמר פסח שנתעללו באכילתו ונימותר: **בששה עשר.** שהו חולו של מועד ואע"פ שנפסל בזוקר ראשון אין ראשי לשרופו צ"ט כדמפרש בגמרא: **גמ'** ששימשו נוסה. שנתר בהן מוח חוץ למוחו ושימשהו העצמות הללו: **מטמאין את הידים.** כנומת עמנו שגזרו חכמים שיטמא את הידים ע"פ צמרא (דף ק) ולקמן פירקין (דף פה) מייבתי לה בגמ': **בסם.** (ט) כנו כדמתרגמינן בסיסה (שמות ל) מקום מושבו: הני עצמות היכי דמי. דקאמר עיקרן ותחלתן צשריפה: נשריניהו. ישליכם דלא הנריך הכתוב שריפה אלא כראוי לאכילה ונימותר כדכתיב (שם יב) לא תומירו ממנו עד צקר ואם תומירו תשרפו: דא"ס צמו מוח. ומתחלתן לשריפה עומדים שאסור לשזבן וע"כ נעשין נותר הילכך חשיב להו צאנפי נפשייהו ולא הוו ככלל והנותר דמתני': אמרו להני צמו שריפה. אלא אי לאו מילתא היא. הרי מכיון שניתמרו ונפסלו אין בהן משום איסור שזירה דלמרינן לקמן ועלם לא תשברו זו כשברו ולא כפסול: נישבזיניהו. ונישקליה למוח ונישפיהה ולא יפסיד עצים וטורח לשרוף העצמות: קסבר. האי תנא צו דכתיב גזי שזירה לאו למעוטי פסול אלא אורחיה דקרא הוא וכשר ואף פסול צמשת: המותר בטהור. וכל שכן צמטא: אין סופג. לקמן פירקין (פד) מפרש טמא: ה"ה לו שעת הכושר. כגון ותר י"ט לא היסה לו שעת העלם: לא היסה לו שעת הכושר. כגון נטמא לפני זריקה אין צו משום שבירת העלם: ומאן ניהו טמא. דמתני' דשאני ליה כהני לגבי שזירת העלם: כל עצמות. נותר מן הקדשים אין טעוניה שריפה אלא שזירה ומוזיא את המוח ושורפו ומשליך את העצמות. חוץ מעצמות הפסח. שאין יכול לשזבן מפני תקלת עלם לא תשברו זו לפיכך נשרפים על ידי מוח שזבן: למה להו שריפה. לעצמות הפסח: שמאלן חלוצין. כולה מתני' מיתוקמא צמולא עצמות חלוצין כלומר שזרין ונחלץ מוח מהן: עצמות קדשים. דמותר לשזבן אמרי' סתמא דמילתא לא אהא מוח לידהו נותר ומקמיה איסוריהו דנימו לדי נותר חלוציניהו ואין כאן שימוש נותר: לכתר הכי. דאפסיל חלוציניהו דמו לית זיה איסור שזירה כ"ש ויש כאן שימוש נותר: שמאלן

תורה אור השלם

1. הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה אבול תאכלו אהיה בקדש באשר צריחו:

2. בבית אהן יאכל לא יוציא מן הבית את הדבר החוץ וצעם לא תשרפו בו: שמוח יב יב

הגהות הב"ח

(א) גמ' שזירת העלם אימור אבול דמיו: (ב) רש"י ד"ה כסם כדמתרגמינן כנו בסיסה: (ג) תוס' ד"ה צו וכו' לקמן. י"ב דף פ"ד ע"כ:

מוסף רש"י

כל הענין כולו. ארבעה פליג צמ"ח דמוקמין ליה לפסול חטאת החילונה שנכנס דמה לפניו אמר להו א"ל התקלה מדבר אלא בפנימיות שדמם נכנס לפניו כמנחה ואמר קרא שאם ארבע עשר פסול ישרפו אבית הצירה צורה ולא חוץ לן מחנות כמנחה כדכתיב כהאי קרא בקדש כלש תשרף וזבזרה שריפה ויתן לא תעשה על אכילתן בין שזרין בין פסולין כדכתיב לא תאכל. דמקמין לא נאמר לאו על אכילתו של מועד כלן בחימה פ"ב. ישרפו בששה עשר. ולא צ"ט. דיי"ט הוה וכן שריפה קדשים בטהור. נפסח המותר בטהור. אלא טורח וכשר והשובר. א"ת העלם בטמא אינו סופג את הארבעים. הנותר בטהור. אפילו בטהור. וכל שכן צמטא (שבוטות ג.)

מוסף תוספות

א. אפי' לדברי רבה. מוס' שאין. ב. כמו שפי' בקונטרס שעריין לא אמר לו הקב"ה שיהא טעון עיבור צורה. שם. ג. כמו שפי' ר"י לעיל (פב.) ד"ה שבלא. שם. ד. וכן היה להם לשרוף מצו. שם. ה. דהאי דאמר ליה משה לאהרן הן לא הובא וגו' לאו משום שאם הובא דמה לפניו שיהא עשו שריפה מיד. שם. ו. מוס' שאין מוסף. אפי' ע"י גומרא.

שמוש נותר מלתא היא עצמות קדשים אמאי אין טעוניה שריפה. ומשני כגון שנמצאו חלוצים. כלומר נחלץ מוחם, עצמות קדשים דלית בהו משום שבירת עצם איסוריהו חלוציניהו ולא שמשו נותר, לפיכך לא בעי שריפה. עצמות פסח דאית בהו משום שבירת עצם, היישינן דלמא בתי איסוריהו חלוציניהו, הלכך בעי שריפה. רב זביד אמר כגון שמצאן